

CAUSES OF CRANIO-CEREBRAL TRAUMA IN THE REPUBLIC OF MOLDOVA

Mindrigan Eugeniu, Galearschi Vasile¹, Suman Ala², Zapuhlih Grigore¹, Pregelza Ion¹

Scientific adviser: Zapuhlih Grigore

¹Neurosurgery Department, ²Nicolae Anestiadi Department of Surgery no. 1,
Nicolae Testemitanu SUMPh

Background. Cranial injuries are the main cause of the mortality and neurological dysfunctions globally. It is a social and financial burden for the patients, their families and the Public System of Health. Because of that, annually, in Europe are registered 57000 of deaths and 1,5 mln. of hospitalizations. **Objective of the study.** The goal of the current study was to examine the number and the causes of cranio-cerebral trauma in the population of the Republic of Moldova and their distribution in reference groups. **Material and Methods.** This study has included the 3-months' retrospective and 6-months' prospective data in 2 tertiary level hospitals from Moldova. A questionnaire was applied to collect medical records' data and they were analysed with the help of Microsoft Excel app. **Results.** During these 9 months were registered 518 patients with traumatic cranio-cerebral injuries, with the age included between 0 and 79, 294 of them were adults and 224 children. The trauma circumstances have been documented in accordance with national and international guidelines. The main production mechanisms were: I place - falling from a height (277 cases), II place - traffic accidents (149 cases), III place - interpersonal violence (73 cases) and on the IV-th place - harming yourself (73 cases). Addressability and need for specialized treatment in proportion of 377 on men and 141 women, the majority need the advanced medical care. **Conclusion.** Beside all the cranio-cerebral injuries presented and treated in neurosurgery services in the Republic of Moldova, the majority were part of the adult male population and the majority being caused by the falling from a height and traffic accidents.

Keywords: cranio-cerebral trauma, trauma circumstances.

CAUZELE TRAUMATISMULUI CRANIO-CEREBRAL ÎN REPUBLICA MOLDOVA

Mindrigan Eugeniu, Galearschi Vasile¹, Suman Ala², Zapuhlih Grigore¹, Pregelza Ion¹

Conducător științific: Zapuhlih Grigore

¹Catedra de neurochirurgie, ²Catedra de chirurgie nr. 1 „Nicolae Anestiadi”,
USMF „Nicolae Testemitanu”

Introducere. Leziunile craniene sunt o cauză principală de mortalitate și disfuncții neurologice la nivel mondial, o povară socială și financiară pentru pacienți, familiile lor și pentru sistemul public de sănătate, anual, în Europa, înregistrându-se 57 mii decese și 1,5 mln de internări în spitale. **Scopul lucrării.** Scopul studiului a fost de a evalua numărul și cauzele traumelor cranio-cerebrale în populația Republicii Moldova și repartizarea acestora în grupuri de referință. **Material și Metode.** Studiul a inclus 3 luni de colectare a datelor retrospective și 6 luni- prospective în 2 spitale de nivel terțiar din Republica Moldova. S-a aplicat un chestionar pentru colectarea datelor din registrele medicale, acestea fiind analizate cu Microsoft Excel. **Rezultate.** În decursul celor 9 luni, s-au înregistrat 518 pacienți cu leziuni traumatice cranio-cerebrale, cu vârsta cuprinsă între 0-79 ani, din ei 294 adulți și 224 copii. Circumstanțele traumei au fost documentate în conformitate cu protocoalele naționale și internaționale. Principalele mecanisme de producere au fost: I loc- căderea de la înălțime (277 cazuri), locul II- accidentele rutiere (149 cazuri), locul III- violența interpersonală (73 cazuri) și pe locul IV- autovătămarea (73 cazuri). Adresabilitatea și necesitatea de tratament specializat în proporție de 377 bărbați și 141 femei, majoritatea necesitând ajutor medical avansat. **Concluzii.** Cel mai mare număr de leziuni cranio-cerebrale prezentate și tratate în cadrul serviciilor de neurochirurgie din Republica Moldova, au fost la populația adultă de gen masculin, fiind cauzate de căderi de la înălțime și de accidente rutiere.

Cuvinte-cheie: traumă cranio-cerebrală, violență, accidente.